

הַלְבוֹת יְסוּדֵי הַתּוֹרָה פָּרָק ג

א. וְהַגְלָגְלִים, הֵם הַנִּקְרָאִים שָׁמַיִם וָרָקִיעַ וְזָכוּל וְעָרְבוֹת; וְהֵם תִּשְׁעָה גְלָגְלִים גְּלָגַל הַקְּרוֹב מִמֶּנּוּ הוּא גְלָגַל הַיָּרֵחַ, וְהַשְּׁנִי שְׁלֹמֶעֱלָה מִמֶּנּוּ גְלָגַל שְׁבוֹ הַכּוֹכַב הַנִּקְרָא כּוֹכַב, וְגְלָגַל שְׁלִישִׁי שְׁלֹמֶעֱלָה מִמֶּנּוּ שְׁבוֹ נֶגֶה, וְגְלָגַל רְבִיעִי שְׁבוֹ חֲמָה, וְגְלָגַל חֲמִישִׁי שְׁבוֹ מְאָדִים, וְגְלָגַל שְׁשִׁי שְׁבוֹ כּוֹכַב צֶדֶק, וְגְלָגַל שְׁבִיעִי שְׁבוֹ שְׁבֹתָאִי, וְגְלָגַל שְׁמִינִי שְׁבוֹ שְׁאָר כָּל הַכּוֹכָבִים שְׁנֹרָאִים בְּרָקִיעַ, וְגְלָגַל תְּשִׁיעִי הוּא גְלָגַל הַחֲזוֹר בְּכָל יוֹם מִמְּזָרַח לְמַעֲרָב.

ב. וְהוּא הַמְקִיף אֶת הַכָּל וּמִסְבֵּב אֶת הַכָּל. וְזֶה שֶׁתִּרְאֶה כָּל הַכּוֹכָבִים כְּאִלוֹ הֵן כֹּלֵן בְּגְלָגַל אֶחָד וְאַף עַל פִּי שֵׁשׁ בָּהֶם זֶה לְמַעֲלָה מִזֶּה, מִפְּנֵי שֶׁהַגְלָגְלִים טְהוֹרִים וְזָכִים כְּזֹכוּכִית וְכִסְפִּיר; וּלְפִיכָךְ רֹאִין כּוֹכָבִים שֶׁבְּגְלָגַל הַשְּׁמִינִי מִתַּחַת גְּלָגַל הָרֵאשׁוֹן.

ג. כָּל גְּלָגַל וְגְלָגַל מִשְׁמוֹנֶת הַגְלָגְלִים שֶׁבָּהֶם הַכּוֹכָבִים, נִחְלָק לְגְלָגְלִים הַרְבֵּה זֶה לְמַעֲלָה מִזֶּה כְּמוֹ גְּלָדֵי בְּצָלִים: מֵהֶם גְּלָגְלִים סוֹבְבִים מִמַּעֲרָב לְמִזְרָח, וּמֵהֶם סוֹבְבִים מִמְּזָרַח לְמַעֲרָב כְּמוֹ הַגְלָגַל הַחֲזוֹר הַתְּשִׁיעִי. וְכֵלָם, אֵין בִּינֵיהֶן מָקוֹם פָּנוּי.

ד. כָּל הַגְלָגְלִים, אֵינָם לֹא קָלִים וְלֹא כְבִדִּים. וְאֵין לָהֶם לֹא עֵין אָדָם וְלֹא עֵין שְׁחוֹר וְלֹא שְׁאָר עֵינֹת; וְזֶה שְׁאֵנוּ רֹאִין אוֹתָן כְּעֵין הַתְּכֵלֶת, לְמִרְאִית הָעֵין בְּלִבָּד הוּא, לְפִי גְבֵה הָאֵוִיר. וְכֵן אֵין לָהֶם לֹא טַעַם וְלֹא רִיחַ, לְפִי שְׁאֵין אֵלֹו הַמְּאָרְעִים מְצוּיִים אֲלֹא בַּגּוֹפּוֹת שְׁלֹמֶטָה מֵהֶם.

ה. כָּל הַגְלָגְלִים הָאֵלֹו הַמְקִיפִין אֶת הָעוֹלָם כְּלוֹ הֵן עֲגוּלִין כְּדוֹר, וְהָאָרֶץ תְּלוּיָה בְּאֶמְצָע. וַיֵּשׁ לְמַקְצֵת מִן הַכּוֹכָבִים, גְּלָגְלִים קְטָנִים שֶׁהֵן קְבוּעִין בָּהֶן; וְאֵין אוֹתָם הַגְלָגְלִים מְקִיפִין אֶת הָאָרֶץ, אֲלֹא גְלָגַל קָטָן שְׁאֵינוּ מְקִיף קְבוּעַ בְּגְלָגַל גְּדוֹל הַמְקִיף.

ו. מִסְפָּר כָּל הַגְלָגְלִים הַמְקִיפִין אֶת כָּל הָעוֹלָם, שְׁמוֹנֶה עָשָׂר; וּמִסְפָּר כָּל הַגְלָגְלִים הַקְּטָנִים שְׁאֵינָן מְקִיפִין, שְׁמוֹנֶה. וּמִמְהֵלֶךְ הַכּוֹכָבִים וַיִּדְעִית שְׁעוֹר סְבִיבָתָן בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁנָה וְנִטְיָתָן לְרוּחַ צָפוֹן וְרוּחַ דָּרוֹם וּמִגְבָּהֶן מֵעַל הָאָרֶץ וּקְרִיבָתָן, יוֹדַע מִסְפָּר כָּל אֵלֹו הַגְלָגְלִים, וְצוּרַת הַלִּיכָתָן, וְדֶרֶךְ הַקְּפָתָן. וְזֹו הִיא חֲכָמַת חֲשָׁבוֹן תְּקוּפוֹת וּמִזְלוֹת, וְסִפָּרִים רַבִּים חִבְרוּ בָּהּ חֲכָמֵי יוֹן.

ז. גְּלָגַל הַתְּשִׁיעִי שֶׁהוּא מְקִיף אֶת הַכָּל חֲלָקוּהוּ הַחֲכָמִים הַקְּדָמוֹנִים לְשָׁנִים עָשָׂר חֶלֶק, כָּל חֶלֶק וְחֶלֶק הָעָלוּ לוֹ שֵׁם עַל שֵׁם צוּרָה שֶׁתִּרְאֶה בּוֹ מִן הַכּוֹכָבִים שְׁלֹמֶטָה מִמֶּנּוּ שֶׁהֵם מְכוֹנִנִים תַּחְתּוֹ; וְהֵם הַמִּזְלוֹת שֶׁשְׁמוֹתָם טָלָה, שׁוֹר, תְּאוּמִים, סָרְטָן, אַרְיָה, בְּתוּלָה, מֵאֲזָנִים, עַקְרָב, קִשְׁת, גְּדִי, דָּלִי, דָּגִים.

ח. גְּלָגַל הַתְּשִׁיעִי עֲצָמוֹ, אֵין בּוֹ לֹא חֲלָקָה וְלֹא צוּרָה מִכָּל הַצּוּרוֹת הָאֵלֹו וְלֹא כּוֹכַב, אֲלֹא בְּחִבּוּר הַכּוֹכָבִים שֶׁבְּגְלָגַל שְׁמִינִי הוּא שִׁירָאָה בְּכּוֹכָבִים גְּדוֹלִים שְׁבוֹ תְּבִנִית הַצּוּרוֹת הָאֵלֹו, אוֹ קְרוֹב מֵהֵן.

ט. וְאֵלֹו הַשְּׁתִּים עָשָׂרָה צוּרוֹת, לֹא הָיוּ מְכוֹנִנֹת כְּנֶגֶד אוֹתָן הַחֲלָקִים אֲלֹא בְּזִמָּן הַמְּבוּל, שְׁבוֹ הָעָלוּ לָהֶן שְׁמוֹת אֵלֹו; אֲבָל בְּזִמָּן הַזֶּה, כָּבֵד סָבְבוּ מַעַט, לְפִי שֶׁכָּל הַכּוֹכָבִים שֶׁבְּגְלָגַל שְׁמִינִי כָּלָם סוֹבְבִים כְּמוֹ הַשֶּׁמֶשׁ וְהַיָּרֵחַ, אֲלֹא שֶׁהֵן סוֹבְבִין בְּכִבְדוֹת. וְחֶלֶק שֶׁתִּהְיֶה הַשֶּׁמֶשׁ כְּנֶגְדּוֹ בְּיוֹם אֶחָד, יִלֵּךְ כְּנֶגְדּוֹ כָּל כּוֹכַב מֵהֵן בְּקְרוֹב מִשְׁבָּעִים שָׁנָה.

י. כל הכוכבים הנראים יש מהן כוכבים קטנים שהארץ גדולה מאחד מהן, ויש מהן כוכבים שכל אחד מהן גדול מן הארץ כמה פעמים. והארץ גדולה מן הירח כמו ארבעים פעמים, והשמש גדולה מן הארץ כמו מאה ושבעים פעמים; נמצא הירח אחד מששת אלפים ושמונה מאות מן השמש בקרוב. ואין בכל הכוכבים, כוכב גדול מן השמש ולא קטן מכוכב שבגלגל שני.

יא. כל הכוכבים והגלגלים, כלם בעלי נפש ודעה והשכל הם; והם חיים ועומדים ומפירים את מי שאמר והיה העולם, כל אחד ואחד לפי גדלו ולפי מעלתו משבחים ומפארים ליוצרים כמו המלאכים. וכשם שמפירים את הקדוש ברוך הוא, כך מפירים את עצמן ומפירים את המלאכים שלמעלה מהן. ודעת הכוכבים והגלגלים, מעוטה מדעת המלאכים וגדולה מדעת בני האדם.

יב. ברא האל למטה מגלגל הירח, גלם אחד שאינו כגלם הגלגלים; וברא ארבע צורות לגלם זה, ואינם כצורת הגלגלים. ונקבעה כל צורה וצורה במקצת גלם זה.

יג. צורה ראשונה, צורת האש נתחברה במקצת גלם זה ונהיה משניהם גוף האש; וצורה שנייה, צורת הרוח נתחברה במקצתו ונהיה משניהם גוף הרוח; וצורה שלישית, צורת המים נתחברה במקצתו ונהיה משניהם גוף המים; וצורה רביעית, צורת הארץ נתחברה במקצתו ונהיה משניהם גוף הארץ.

יד. נמצא למטה מן הרקיע, ארבעה גופין מחלקין זה למעלה מזה, וכל אחד ואחד מקיף את שלמטה ממנו מכל רוחותיו כמו גלגל. הגוף הראשון הסמוך לגלגל הירח, הוא גוף האש; למטה ממנו, גוף הרוח; למטה ממנו, גוף המים; למטה ממנו, גוף הארץ. ואין ביניהם מקום פנוי בלא גוף, כלל.

טו. ארבעה גופות האלו אינם בעלי נפש ואינם יודעין ולא מפירין, אלא כגופים מתים; ויש לכל אחד ואחד מהם, מנהג שאינו יודעו ולא משיגו ואינו יכול לשנותו. וזה שאמר דויד "הללו את-ה', מן-הארץ תנינים, וכל-תהמות. אש ובָרָד" (תהילים קמח, ט-י) ענין הדברים, הללוהו בני אדם מגבורותיו שתראו באש ובָרָד ובשאר ברואים שתראו למטה מן הרקיע, שגבורתם תמיד נפרת, לקטן ולגדול.